

Postbus 85980, 2508 CR Den Haag

Ministerie van LNV & Ministerie van VWS
T.a.v. de heer H. Staghouwer, mevrouw C. Van
der Wal & prof. dr. E.J. Kuipers
Postbus 20401 / Postbus 20350
2500 EK Den Haag / 2500 EJ Den Haag

Datum 15-2-2022
Onderwerp Structurele oplossingen
vogelgriep
Behandeld door Lisanne Stadig

Geachte heer Staghouwer, mevrouw Van der Wal en heer Kuipers,

De Dierenbescherming en medeondertekenaars willen u graag oproepen om meer werk te maken van structurele oplossingen voor de vogelgriep. Nederland heeft op dit moment te maken met de grootste vogelgriepuitbraak sinds 2003. Op Europees niveau wordt zelfs gesproken over de grootste uitbraak van vogelgriep ooit. Naar verwachting blijft dit probleem bestaan, aangezien hoog pathogene varianten van het vogelgriepvirus (HPAI) inmiddels endemisch zijn in wilde vogels. Het is duidelijk dat de huidige bestrijding in deze nieuwe situatie niet meer steekhoudend is. Ondanks de maatregelen zijn er dit seizoen al meer dan 1,4 miljoen dieren op besmette of verdachte bedrijven gedood. Daarnaast zijn maatregelen zoals de ophokplicht en 'ruimen' van besmette bedrijven vanuit dierenwelzijns- en maatschappelijk oogpunt onwenselijk. Dit is geen houdbare situatie, terwijl de structurele oplossingsrichtingen om vogelgriep te voorkómen bekend zijn. We vinden het positief dat er wordt nagedacht over een langetermijnvisie, maar dringen er wel op aan dit zo snel mogelijk in gang te zetten. Wij willen u met name vragen op korte termijn de volgende drie zaken op te pakken.

1. Zo snel mogelijk vaccins inzetten

Het vaccineren van pluimvee tegen vogelgriep gaat ziekte en verspreiding van het virus tegen, waardoor er veel minder of geen 'ruimingen' meer nodig zullen zijn, en het risico voor de volksgezondheid afneemt. Momenteel worden er in Nederland proeven met vaccins tegen vogelgriep voorbereid. Ook Frankrijk test vaccins, en EFSA wordt gevraagd om een state of the art overzicht te maken over vogelgriepvaccins. Dit zijn zeker stappen in de goede richting. Echter, het is zaak om vaccins ook zo snel mogelijk in de praktijk in te zetten. LNV kan hieraan bijdragen door geld vrij te maken voor vaccinonderzoek, en door een stappenplan voor vaccinatie op te stellen én uit te voeren – één van de actiepunten uit de Roadmap Strategische Aanpak Vogelgriep. Hierbij horen zaken als het opzetten van goede monitoringsprogramma's, het uitwerken van vaccinatiescenario's, en zeker ook het werken aan draagvlak voor vaccinatie in andere landen (ook als er formeel geen handelsbelemmeringen zijn).

2. Weren van pluimveebedrijven in waterrijke gebieden

Pluimveebedrijven in de buurt van grote wateren lopen meer risico op besmetting met HPAI, door een verhoogde kans op contact met (uitwerpselen van) wilde vogels. Nieuwe pluimveebedrijven zullen zich wellicht al minder vaak vestigen in deze gebieden omdat pluimveehouders dit risico kennen, maar dit moet ook onderdeel worden van het beleid van de rijksoverheid, provincies en gemeenten. Ook voor bestaande bedrijven, en bedrijven in de nabijheid van 'nieuwe natte natuur', zijn oplossingen nodig. Denk aan stoppersregelingen, of (financiële) steun bij het verplaatsen van bedrijven of bij het omschakelen naar andere (agrarische) activiteiten op de huidige locatie. Bij het verplaatsen van bedrijven moet gezorgd worden dat hierdoor in andere gebieden geen hoge bedrijfsconcentraties ontstaan. Het is essentieel om

het weren van bedrijven in waterrijke gebieden ten behoeve van vogelgrieppreventie op te nemen in de integrale aanpak met betrekking tot stikstof, water en klimaat.

3. Verlaging van de bedrijfsdichtheid in concentratiegebieden & minder dieren per bedrijf

Nederland heeft een hoge pluimveedichtheid. Met name in de Gelderse Vallei en rondom Venray is de concentratie van pluimveebedrijven hoog. Bij HPAI-besmettingen in deze gebieden is de kans dat het virus zich verspreidt dan ook groter. Daarmee is deze hoge concentratie van bedrijven ook een risico voor het ontstaan van zoönosen, en daarmee voor de volksgezondheid (rapport commissie Bekedam). Ook het verlagen van het aantal dieren per bedrijf is een kernaanbeveling van de commissie Bekedam. Niet alleen verkleint een kleiner aantal dieren op een besmet bedrijf de kans op (voor mensen gevaarlijke) mutaties, ook hoeven er minder dieren te worden gedood als er tóch 'geruimd' moet worden. Voor deze oplossingsrichting roepen we u wederom op om dit mee te nemen in de integrale aanpak met betrekking tot stikstof, water en klimaat.

Wij willen u vragen om zo snel mogelijk (meer) werk te maken van de genoemde oplossingsrichtingen, naast zaken die op kortere termijn geïmplementeerd kunnen worden zoals aangescherpte bioveiligheid. Uiteraard denken wij hier graag over mee. Iedere besmetting waarbij dieren gedood moeten worden is er één teveel, zowel voor de dieren, voor de betrokken pluimveehouders, als voor de volksgezondheid.

Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren

Co'tje Admiraal
Bestuurder

Medeondertekenaars

Prof. Dr. Ir. Imke J.M. de Boer, Hoogleraar Dieren & Duurzame Voedselsystemen, Wageningen Universiteit

Prof. Dr. Ron A.M. Fouchier, Hoogleraar Moleculaire Virologie, Afdeling Viroscience, Erasmus MC

Prof. Dr. Thijs Kuiken, Hoogleraar Vergelijkende Pathologie, Afdeling Viroscience, Erasmus MC

Dr. Franck L.B. Meijboom, Universitair Hoofddocent Ethiek van Mens-dier Interacties, Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht

Prof. Dr. Eric J. Snijder, Hoogleraar Moleculaire Virologie, Leids Universitair Medisch Centrum

Prof. Dr. Em. Elsbeth N. Stassen, Hoogleraar Dier en Samenleving

Prof. Dr. Heiman Wertheim, Hoogleraar Klinische Microbiologie, RadboudUMC

Geert Laugs, Directeur Compassion in World Farming Nederland

Dirk-Jan Verdonk, Directeur World Animal Protection Nederland

cc: Vaste Kamercommissies voor LNV en VWS